

Recenzii

aceeași editură a fost publicat în anul 2007 un alt volum: *Studia Chrysostomica*, traducere din engleză și germană, studiu introductiv și note explicative de Daniel Buda, Ed. Andreiana, Sibiu, 2007, 270 p. Aici este oferită și o listă bio-bibliografică a lui Adolf Martin Ritter (vezi p. XI – LXIII). Prin tot ceea ce a făcut și intuim că va face și în viitor, Pr. Dr. Daniel Buda își merită calitatea de „ucenic” al profesorului Ritter, pe care acesta însuși i-o recunoaște în volumul amintit anterior (p. 12).

Dr. Ciprian Iulian Toroczka

Un studiu al Noului Testament. Vol. I. Evangheliile de la Matei și Marcu, Editura „Eftimie Murgu”, Reșița, 2010, 420 p., ISBN:9789731906683

Crescut și educat în duhul Sfintei Scripturi, **Părintele Profesor Ioan Mihoc** de la Departamentul de Teologie Ortodoxă Didactică din cadrul Universității „Eftimie Murgu” din Reșița-Caransebeș, și-a finalizat studiile teologice cu o teză de doctorat privind „*Morala Predicii de pe Munte și influența ei asupra gândirii și vieții creștine*”, susținută la Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu (2006) și apreciată cu calificativul maxim, fiind apoi publicată cu binecuvântarea **Părintelui Episcop Lucian al Caransebeșului** (2009, 452 pagini).

Pe lângă articolele și studiile publicate ulterior, recent a apărut, sub semnătura sa, volumul intitulat ***Un studiu al Noului Testament. Vol. I. Evangheliile de la Matei și Marcu***, Colecția *Orizonturi socio-umane*, Editura *Eftimie Murgu*, Reșița, 2010, 420 p. Oferindu-ni-se cinstea de a prefața acest volum, încă de la început apreciem că meritul său rezidă în faptul că, pe lângă aspectul științific propriu-zis, *răspunde necesităților didactice, încadrându-se în programa de studiu al Noului Testament*, care prevede ca aceasta să fie parcursă în cadrul a cinci semestre: trei la ciclul de licență și două la cel de master.

Prezentul volum dovedește că studiul Noului Testament nu se limitează la chestiuni de isagogie, ci acesta se cuvine a fi completat prin aprofundarea textului sfânt în cadrul unei serii preconizate de autor în cinci volume, după cum urmează: vol. I. Evangheliile după Matei și Marcu; vol. II. Evanghelia după Luca și Faptele Apostolilor; vol. III. Epistolele pauline; vol. IV. Scrierile Sfântului Ioan Teologul și epistolele sobornicești; vol. V. Teologia Noului Testament.

Fără a trece cu vederea noțiunile de isagogie, *metoda de lucru este cea a unei prezentări exegetice* (desigur, nu la extensia unor comentarii propriu-zise), urmărindu-se punerea în valoare a celor mai recente contribuții ale cercetării științifice, grefate pe fondul perspectivei istoriei influenței (*Wirkungsgeschichte*) sau a istoriei interpretării patristice a textului sfânt. Socotim că astfel de abordări pot fi dezbătute mai ales în cadrul orelor de seminar care pun efectiv „la lucru” participarea studentului, conferind studiului Noului Testament un aspect cât mai practic cu putință. Scopul este acela de a trezi interesul pentru cercetare și de a fi pus în gardă față de interpretările marginale, care nu corespund intenției autorului sfânt. Astfel, dincolo de cunoaștere, studentul este chemat să-și împrăzieze o metodă de lucru, un stil de abordare, care să corespundă disciplinei în cauză.

În acest prim volum al seriei amintite, **Părintele lector univ. Dr. Ioan Mihoc** se referă mai întâi la *problema sinoptică* (cu precizarea raportului dintre primele trei Evanghelii și a

Recenzii

raportului dintre acestea și Evanghelia Sfântului Ioan), apoi continuă cu prima Evanghelia canonică, referindu-se la *Sfântul evangelist Matei ca autor* (din perspectiva Noului Testament și a Tradiției) și propunându-ne, totodată, un *studiu asupra Tradiției în Evanghelia de la Matei*, în care se elucidează problema izvoarelor primei Evanghelii canonice.

Cuprinsul Evangheliei după Matei este analizat în șase părți principale, cu un accent deosebit pe învățătura Mântuitorului, așa cum se desprinde ea din cele cinci mari cuvântări mateiene. De fapt, în cadrul analizei primei cuvântări – *Predica de pe Munte* – autorul se folosește de rezultatele cercetării sale doctorale, consacrate în întregime acestui subiect.

Studiul Evangheliei de la Marcu este împărțit în nouă capitole, primul fiind introductiv. Dat fiind faptul că această Evanghelia este una a *faptelor*, în mod firesc se pune un accent deosebit pe minunile săvârșite de Mântuitorul, prin care ni se dezvăluie de fapt taina mesianității și dumnezeirii Sale.

În sfârșit, în cadrul lucrării de față remarcăm prezența anumitor *excursuri*, de fapt niște *studii de caz*, foarte binevenite mai ales pentru discuțiile de seminar, ca suport al lor. Amintim câteva care sunt relevante: „Ispitirea lui Iisus în pustie”, „Decalogul în Predica de pe Munte”, „Înțelesul noțiunii de Biserică în textele neotestamentare”, „Suferințele și Jertfa lui Mesia în viziunea cărții profetului Isaia” (în legătură cu o temă centrală a Evangheliei după Marcu, care poate fi exprimată ca „teologia crucii”), un „Istoric al Sfântului Mormânt” și un „Istoric al Templului iudaic” etc.

În concluzie, reținem că această carte este de un real folos celor care doresc să-și întemeieze orizontul formării teologice pe baza unor elocvente și avizate incursiuni în spațiul inspirat al Sfintei Scripturi.

Pr. prof. univ. dr. Sorin Cosma

Gina Luminița Scarlat, *Comentarii la simbolurile de credință*, Editura Andreiana, Sibiu, 2010, 332 p., ISBN: 978-606-8106-31-1

Autoarea acestei cărți este absolventă a Facultății de Litere, Istorie și Filosofie, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați. A urmat studii aprofundate la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București, specializarea Patologie și literatură post-patristică (2000), iar în cadrul aceleiași specializări, este doctor în teologie al Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu (2007).

Studiile de patologie al Ginei Luminița Scarlat se vădesc și în lucrarea la care ne vom referi în continuare. După cum se precizează și în titlu, ea este dedicată unor comentarii la simbolurile de credință, apărând nu întâmplător în chiar Anul omagial închinat Crezului Ortodox de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Cartea cuprinde două mari părți, prima cu trei capitole – I. Formule de credință și Simboluri preniceene (p. 17-24), II. Cele mai importante Simboluri de credință din sec. al IV-lea: Simbolul apostolic (p. 25-31), Simbolul niceean (p. 32-40), Simbolul niceo-constantinopolitan (p. 41-71), III. Simbolul de credință în viața Bisericii (p. 78-118): în Taina Botezului, în Sfânta Liturghie, în alte oficii liturgice și în spiritualitatea ortodoxă. Partea a II-a este dedicată, într-un singur capitol sintetic, comentariilor la Simbolurile de credință în primele